

Mistä luotettavaa tietoa lääkkeistä? Lääkekasvatustunti 7–9-luokkalaisille

Oppimistavoite:

Tavoitteena on oppia:

- arvioimaan internetistä löytyvän lääkkeisiin liittyvän tiedon luotettavuutta
- tuntemaan, mitä eroja on lääkkeellä ja ravintolisällä
- arvioimaan ravintolisämainoksissa esitetyn tiedon luotettavuutta.

Kokonaisuudessa hyödynnettävät tehtävät lääkekasvatussivuilta

Internet-tiedonhakutehtävä

Lääkemainos vs. humpuukimainos

Lääkkeet vs. muut niitä muistuttavat tuotteet -testi

Valmistautuminen 1/3

- Etsi erilaisia itsehoitolääkkeiden ja ravintolisien mainoksia (esim. ilmaisjakelulehtiä luontaistuotekaupoista ja apteekeista)
- Tutustu ja tulosta [Ruokaviraston sivuilta](#) ”Onkohan tämä humpuukia?” -esite
- Tutustu [Lääkemarkkinoinnin eettisiin ohjeisiin](#)
- Käytä seuraavia hakusanoja: kipulääke, e-pilleri, vitamiini ja päänsärky. Testaa niitä hakukoneella, jotta tiedät, millaisia sivustoja ko. hakusanalla tulee osumiksi. Varaudu arvioimaan kyseisten sivujen luotettavuutta.

Valmistautuminen 2/3

- Käytä hyväksesi luotettavuuden arvioinnissa Fimean verkkosivuilta löytyvää [KATSE –tarkistuslistaa](#) ja huomioi esimerkiksi seuraavat asiat:
 - Terveyskirjasto on luotettava tiedonlähde sairauksista ja lääkkeistä. Se perustuu Terveysportin teksteihin.
 - Lääkeyrityksillä on paras tieto omista lääkevalmisteistaan, mutta ne kuvaavat usein lääkehoitoja yksipuolisesti. Lääkeyritysten tavoitteena on markkinoida tuotteitaan.
 - Wikipediaan voi kuka tahansa kirjoittaa mistä aiheesta tahansa, joten tiedon oikeellisuudessa voi olla puutteita.
 - Keskustelupalstoilla oleva tieto voi olla tärkeää vertaistukea lääkkeiden käyttäjille, mutta siellä välitetty tieto ei välttämättä ole luotettavaa, sillä se perustuu pääasiassa yksittäisten ihmisten kokemuksiin.

Valmistautuminen 3/3

- Tutustu oppitunneilla käytettäviin lääkekasvatussivujen tehtäviin ja lääkekasvatussivujen [materiaalipankista](#) löytyviin pdf-vihkosiin:
 - ”Miten käytät lääkettäsi oikein?”. Lue siitä kohta Internet.
 - ”Mikä on lääke?”. Lue siitä kohdat Lääkevalmiste, Kasvirohdosvalmisteet, homeopaattiset ja antroposofiset valmisteet sekä ravintolisät ja Lääkeaine.
- Tulosta tarvittava määrä oppilaille jaettavia tehtävälomakkeita yms., ellei ole sovittu, että opettaja tulostaa materiaalit
- Keskustele ennen tunteja opettajan kanssa millainen oppilasryhmä on ja pyydä vinkkejä tällä luokalla hyväksi havaituista toimintakäytännöistä.

Oppituntien kulku 1/2

- Keskustelkaa luokassa, kuinka moni on joskus hakenut netistä tietoa lääkkeistä ja millaista tietoa on löytynyt (5 min).
- Esittele [KATSE-tarkistuslista](#) (5 min).
- Oppilaat etsivät pareittain internetistä lääkeaiheista tietoa annetuilla hakusanoilla ja arvioivat löytämänsä tiedon luotettavuutta (Internet - tiedonhakutehtävä) (15 min).
- Yhteenvetona parit kertovat, mihin sivuihin luottaisivat, mihin eivät luottaisi ja perustelevat miksi. Käydään parien huomiot läpi (20 min).
- Jaa oppilasryhmille lääke- ja ravintolisämainoksia (muutama/ryhmä). Ryhmät pohtivat mitä tietoa mainoksissa on, mihin mainosten tiedot perustuvat, minkälaisia lupauksia mainoksissa esitetään ja ovatko tiedot luotettavia? (Lääkemainos vs. humpuukimainos) (15 min).

Oppituntien kulku 2/2

- Käydään ryhmien huomiot läpi. Kerro ”Onkohan tämä humpuukia?” -esitteen ja Lääketeollisuus ry:n verkkosivuilta löytyvien lääkemarkkinoinnin eettisten ohjeiden pohjalta ravintolisien ja lääkkeiden markkinoinnista. Korosta, että markkinointi on aina kaupallista toimintaa, jonka tavoitteena on lisätä kyseisen tuotteen myyntiä (15 min).
- Jos ennättää, tehkää Lääkkeet vs. muut niitä muistuttavat tuotteet -testi. Tämän voi myös antaa kotitehtäväksi.
- Lopetus – keskustelu, mitä on jäänyt mieleen? (10 min).